

TEDNIK PEN

TEDENSKO DOGODJE

19. oktober 2023

št. 14/2023

UVODNIK

POZIV

NEVIHTA AL-AKSA

89. KONGRES

POROČILO

RESOLUCIJA

IZJAVA

SREČANJE NA OBIRSKEM

PEN-KALO

KNJIGA

“Upiraj se, ljudstvo moje, upiraj se”

je zapisala palestinska pesnica Dareen Tatour in zato pristala sprva v domačem, zatem pa tudi v strogem izraelskem zaporu. Pesem navaja strahote, ki so jih Palestinci doživljali dnevno, medtem, ko so jim zemljo naseljevali izraelski priseljenci. Vse mednarodne organizacije so vedele, kako nevzdržno je bilo njihovo življenje, pomagale so jim s humanitarno pomočjo, ne da bi bile zmožne najti trajno in mirno politično rešitev. Dokler niso drugi igralci našli način, kako izkoristiti nezadovoljstvo in nesrečo palestinskega ljudstva v svoj prid. Militantne teroristične organizacije so napadle z okrutnostjo, ki je komaj predstavljiva. In maščevalno bombardiranje izraelske vojske je udarilo po največjem getu na svetu z vso silo. Za njimi pa niti vlečejo avtokrati in odločajo o življenju in smrti ljudi.

Mirovni posredniki si bodo podajali kljuke, ne da bi globoko razumeli vse odtenke sovraštva, ki se skoraj sto let razliva po regiji. Boris A Novak je sestavil poziv, ki smo ga v imenu Slovenskega PEN-a poslali v medije.

Spomnimo se le, kako nebogljenost so se razni odposlanci lotevali vojne v času razpada nekdanje Jugoslavije. Koliko let je bilo obstreljevano Sarajevo, 1425 dni, ne da bi za ped premaknili pogajanja za mir.

Vedno znova zlo zmaguje v deželah, kjer odpove človečnost in demokracija. Prvi znaki so omejevanje svobode govora, pregon pisateljev in pisateljic, utišanje kritičnih glasov. Kadar se nam zdijo načela PEN-a preživela patetika, bi se morali ustrašiti, da lahko tudi nas zajameta tema in enoumje, na koncu pa diktatura, za katero smo zgolj človeški viri, ne ljudje.

Mednarodni PEN se zaveda, kako nemirno je področje Balkana in države nekdanje Jugoslavije, zato je v začetku leta naročil poročilo o svobodi govora, ki ga bom s sogovornikoma Alido Bremer in Vukom Čosićem predstavila na Frankfurtskem knjižnem sejmu. Istočasno ga bodo predstavili tudi z avtoricama dr. Lejko Turčilo in dr. Belmo Buljubašić v Sarajevu, članom in članicam PEN-a bo dostopno takoj po objavi. Uvodničarja poročila sta dr. Boris A. Novak, ki je probleme osvetlil z zgodovinskega vidika in Germán Rojas, ki zaključuje s stavkom: »Nikoli ne smemo pozabiti, da brez svobode izražanja ne more biti trajnega miru.«

To poročilo s povednim naslovom Toksične pripovedi, utišanje svobode izražanja na Zahodnem Balkanu, (Toxic Narratives, Silencing Expression in the Western Balkans), se osredotoča na položaj pisateljev in novinarjev v Srbiji, Črni gori, Bosni in Hercegovini in na Kosovu. Prvič smo ga predstavili na predkongresnem sestanku Odbora pisateljev in pisateljic za mir ter na kongresu po spletnem glasovanju v nadaljevanju izglasovali resolucijo, ki jo berete v nadaljevanju.

O njem smo govorili tudi v Moderni galeriji na okrogli mizi, ki jo je organiziral Svet Evrope ob predstavitvi študije Svobodno ustvarjati: umetniška svoboda v Evropi (Free to Create: Artistic Freedom in Europe). Na prireditvi je nastopila tudi naša članica, večkrat nagrajena dramatičarka Simona Semenič.

Zdi se, da so besede nemočne proti režimom, ki sejejo granate in da ima delo za PEN malo smisla. Vendar je vsaka beseda začetek dialoga, le da najde bralca ali sogovornika.

Da so bralci ključni, svet te dni opozarja Ljubljanski manifest o pomenu branja na višji ravni, ki so ga spisali Miha Kovač, Anne Mangen, André Schüller-Zwierlein in Adriaan van der Weel. Ena od ključnih podpornih organizacij je tudi Mednarodni PEN, predsednik Burhan Sönmez in pisateljica Margaret Atwood. Takole se zaključí:

Prihodnost branja vpliva na prihodnost naše družbe. Demokratična družba, ki temelji na ozaveščenem soglasju več deležnikov, je lahko uspešna le z vzdržljivimi bralci, ki obvladajo branje na višji ravni. Tega se morajo zavedati zakonodajalci na vseh področjih. Kot pravi Margaret Atwood: »Če ne bo mladih bralcev in pisateljev, kmalu ne bo niti starejših. Pismenost bo umrla ..., z njo pa bo umrla tudi demokracija.«

Kmalu bo konec sončnih dni, zaprli se bomo v sobo, zavili v odejo in brali, brali in brali. Ko se potopimo v drugega, odpiramo dialog besedi in prostor sočutju.

Tanja Tuma, predsednica Slovenskega PEN-a
Članica upravnega odbora Mednarodnega PEN-a

POZIV ZOPER ESKALACIJO VOJNE V IZRAELU IN ZOPER ENOSTRANSKO SLOVENSKO POLITIKO

Boris A. Novak
podpredsednik Mednarodnega PEN-a

To javno pismo slovenski vladi pišemo kot državljanke in državljani Slovenije in Evropske unije ter kot človeška bitja, zgrožena spričo zločinov, ki se v zadnjih dneh dogajajo v Izraelu in Gazi. Bojimo se, da se bo pobijanje nedolžnih civilistov, ki ga je zagrešil teroristični napad Hamasa, nadaljevalo in stopnjevalo, če bo Izrael uresničil grožnjo o kazenskem pohodu zoper Gazo, kjer sta na ozemlju, velikem kot Ljubljana, do skrajne gostote nagneta in – morda brezizhodno – ujeta dva milijona Palestincev (podatek CNN), med njimi v veliki večini nedolžni civilisti.

Žal moramo opozoriti slovensko vlado, da z izjavami brezrezervne podpore Izraelu prispeva k zaostrovanju tega mednarodnega konflikta. Tako neodgovorne izjave ne služijo v čast državi, ki bo kmalu članica Varnostnega sveta OZN.

Prav tako se ne moremo strinjati z javno izjavo Gibanja za osvoboditev Palestine, ki jo je sopodpisalo tudi 42 slovenskih organizacij. Tu niti z besedico ni omenjena zločinska narava Hamasovega napada na Izrael, ki je sprožil sedanjo nevarno krizo.

Sedanje krvoprelitje izvira iz kompleksne in tragične zgodovine. Država Izrael je bila po drugi svetovni vojni ustanovljena zaradi slabe vesti mednarodne skupnosti spričo največjega zločina v zgodovini, nacističnega pomora šestih milijonov Judov. Če primerjamo politične zemljevide Bližnjega vzhoda od l. 1948, ko je bila podpisana mednarodna pogodba o nastanku judovske države, bomo opazili nenehno večanje Izraela na račun palestinskih ozemelj, kar je v nasprotju z mednarodnim pravom in pogodbo o ustanovitvi Izraela. Politiko izganjanja in preganjanja Palestincev je v zadnjih letih do neznosnosti stopnjeval trikratni predsednik vlade Benjamin Netanjahu, ki bi moral zaradi korupcije v zapor, čemur se izogiba s spodbujanjem fanatičnega krila izraelskega političnega prostora. Velika, nemara celo usodna napaka Hamasa je, da so se za tako zavržen napad odločili ravno v obdobju, ko je izraelska demokratična javnost vsakodnevno protestirala zoper nasilne ukrepe Netanjahujeve vlade in so se njegovim ukazom za preganjanje Palestincev javno upirali celo generali izraelske vojske.

V nasprotju z enostranskimi interpretacijami dogajanj v Izraelu velja poudariti, da tam močno odmevajo tudi glasovi zoper povračilne ukrepe. Naj med njimi omenimo velikega pisatelja Davida Grossmana, ki je pogumno protestiral zoper načrtovano kazensko ekspedicijo izraelske vojske v Gazi (glej Financial Times, London). Izraelci, Palestinci in mednarodna skupnost bi se morali vrniti k žal doslej neuresničenemu projektu »dveh držav v isti deželi«, ki ga je zagovarjal tudi dovršen del izraelskih intelektualcev, med njimi tudi Grossman in sijajni pokojni romanopisec Amos Oz.

Obenem je treba jasno povedati, da nesrečnega palestinskega prebivalstva ni zatiral le Izrael, temveč tudi – Hamas. Mreža Hamasovih valptov že desetletja kontrolira in terorizira lastno prebivalstvo ter po potrebi kaznuje Palestince, ki si drznejo izraziti drugačne poglede. Ta pritisk gre tako daleč, da se kritični palestinski intelektualci bojijo za svoje življenje.

Podpora upravičenemu boju za pravice Palestincev je včasih žal tudi krinka za antisemitizem. V tem smislu moramo opozoriti tudi nekatere slovenske propalestinske organizacije, domnevno levičarske, da je nesprejemljivo, če – kot je to bilo mogoče večkrat videti na plakatih in grafitih po Ljubljani – boj za pravice Palestincev zlorablja za opravičevanje ali celo propagando holokavsta. Je proslavljanje nacističnih zločinov primerno za organizacije, ki se razglashajo kot svobodoljubne in demokratične?

Kot državljanke in državljani RS zahtevamo od slovenske vlade, da pozove Izrael, naj ne sproži kaznovalnega pohoda v Gazo. Naj se tanki in letala ustavijo! Naj današnji Izraelci ne ponovijo usodnega zločina, ki so ga nad njihovimi predniki zagrešili nacisti!

Dobro je, da je Egipt odprl svojo mejo. Vendar pot žensk, otrok, starejših, ranjenih, bolnih in tolikih drugih nedolžnih civilistov do egiptovske meje pelje čez kamnito puščavo, kjer ni ne hrane ne vode ne zdravil, očitno pa bi bili izpostavljeni tudi nenehnemu obstreljevanju. Stara zaveza Svetega pisma je zelo natančno dokumentirala tovrsten eksodus. Naj se ne ponovi!

Je čas vojne in je čas miru, piše v Bibliji. Zdaj je čas, skrajni čas za ponovno vzpostavitev miru.

OPT/Izrael: Mednarodni PEN poziva k takojšnji prekinitvi sovražnosti, zaščiti civilistov in pravični rešitvi palestinsko-izraelskega spora

10. oktober: Mednarodni PEN je zgrožen nad grozljivim številom civilnih žrtev v Izraelu in na zasedenih palestinskih ozemljih zaradi izbruha nasilja med Hamasom in Izraelom. Pozivamo k takojšnji prekinitvi vseh sovražnosti, zaščiti civilistov in pravični rešitvi konflikta s pogajanjem med državo Palestino in državo Izrael v skladu z mednarodnim pravom.

Burhan Sönmez, predsednik Mednarodnega PEN-a, je v odzivu na zaostrovanje sovražnosti dejal:

"Nasilje Hamasa in izraelske vlade je nesprejemljivo. Leta okupacije in političnega zastoja so pripeljala do nasilja, pri čemer najbolj trpijo civilisti na obeh straneh. Izrekam sožalje vsem, ki jih je prizadelo to prelivanje krvi. Če se temu ne bomo uprli, bo zaskrbljujoče naraščanje nasilja in sovraštva opustošilo celotno regijo in vplivalo na ves svet. Z zagotovitvijo takojšnje prekinitve ognja in pravične rešitve, ki bo obravnavala temeljne vzroke konflikta, mora zavladati mir. Združeni narodi morajo oblikovati konkretno pobudo in v skladu z mednarodnim pravom dokončno končati okupacijo."

Mednarodni PEN odločno obsoja popolno obleganje Gaze s strani Izraela, vključno z onemogočanjem dostopa do elektrike, hrane, vode, goriva in pomembnih medicinskih pripomočkov, ter ubijanje civilistov, vsesplošno obstreljevanje, nesorazmerne povračilne napade, namerno uničevanje civilne infrastrukture in kolektivno kaznovanje civilnega prebivalstva Gaze. Obsojamo tudi ubijanje in ugrabitve izraelskih civilistov s strani palestinskih oboroženih skupin. Takšna dejanja obeh strani so po mednarodnem pravu prepovedana in pomenijo vojne zločine brez primere.

Mednarodni PEN poudarja, da morajo vse strani v konfliktu dosledno spoštovati mednarodno humanitarno pravo in ves čas varovati življenja civilistov v skladu z ženevskimi konvencijami in njihovimi dodatnimi protokoli. Opozarjamo tudi, da če Varnostni svet ZN ne bo sprejel nujnih ukrepov za uveljavitev takojšnje prekinitve ognja, obstaja nevarnost, da se bo konflikt razširil po vsej regiji.

Pozivamo k takojšnji prekinitvi vseh sovražnosti, zaščiti življenj civilistov in pravični rešitvi spora. To bi moralo v skladu z mednarodnim pravom vključevati takojšnjo prekinitev nezakonite izraelske okupacije vseh palestinskih ozemelj in odpravo sistema apartheida, ki so mu Palestinci podvrženi že desetletja.

Učinek "Nevihthe Al-Aksa" na krepitev "Abrahamovega sporazuma"

Hamed Ainevand

Čeprav je presenetljiva in nepremišljena operacija Hamasa na območju Gaze in infiltracija v dežele pod vladavino Izraela z ubijanjem na desetine vojakov in civilistov ter ujetništvom nekaterih drugih osupnila svet, se zdi, da ta operacija ni spremenila enačbe moči med Izraelom in Palestino. Morda taktično vključuje dosežke, kot je prikaz ranljivosti Izraela ali izmenjavo ujetnikov s posredovanjem Egipta ali Katarja po prejšnjih formulah, strateško pa ustvarjeni pogoji povzročijo vsesplošno ofenzivo proti Gazi na način, da nekaj "ne bo trajalo" in bo dejansko še otežilo življenje prebivalcem Gaze, od katerih so se mnogi preživljali z delom v Izraelu.

Hamed Ainevand

Objavljeni posnetki ubijanja Izraelcev in brutalnosti pripadnikov Hamasa pri ravnanju s civilisti so povzročile nekakšno globalno naklonjenost izraelski vojski, ki se naj odzove na napade, za katere bolj kot pripadniki Hamasa, plačujejo ceno navadni ljudje, ki živijo v Gazi.

Očitno je, da bo izraelska vojska nadaljevala vojno do popolnega uničenja Hamasa in odložila vse možne dosežke za izboljšanje življenja Palestincev, ki bi jih bilo lahko doseči v okviru Abrahamovega sporazuma in njegovega uresničevanja z normalizacijo odnosov med Izraelom in Savdsko Arabijo. Če snovalci operacije "Nevihtha Al-Aksa" mislijo, da se bo s to operacijo čas vrnil nazaj in prinesel normalizacije arabsko-izraelskih odnosov, ki so se začeli z Abrahamovim sporazumom (normalizacija odnosov med Združenimi arabskimi emirati in Bahrajnom z Izraelom) in z normalizacijo odnosov med Savdsko Arabijo in Izraelom, zaključil v strateškem neredu, se zelo motijo.

Abrahamov sporazum je rezultat sprejetja strategije z dvostrankarsko podporo v ZDA in podporo visokih vodstvenih ravni v arabskih državah in Izraelu, ki je mimogrede okrepljen z "Nevihtha Al-Aksa".

Po avtorjevem mnenju dogajanje kaže, da je Hamas premočen, Hezbollah pa šibkejši, vendar sta oba izgubila vezi s palestinsko družbo in arabskimi državami, kot sta Egipt in Savdska Arabija, ter postala najemniški milici, ki služita strateškim ciljem zunanje politike. To je Islamska republika. Ostri izrazi Alija Hameneja glede normalizacije odnosov med Izraelom in Savdsko Arabijo tik pred operacijo "Nevihtha Al-Aksa" so bili dober pokazatelj popolnega nezadovoljstva Islamske republike z rešitvijo palestinskega konflikta in normalizacijo arabsko-izraelskih odnosov. Samouničevanje in slabšanje položaja prebivalcev Gaze se ne bosta končala. Treba bi bilo podati logičen odgovor na vprašanje, zakaj je bila oblikovana takšna operacija? Nedvomno ima Islamska republika, ko financira Hamas in Hezbollah z denarjem, bivalnimi zmogljivostmi in stroški vojaških operacij, v mislih predvsem lastne interese. Dejansko je grenka resnica, da Islamska republika "živi življenje polno trpljenja in grenkobe" za palestinsko ljudstvo z oddaljenim ciljem miru, ki ne zadovoljuje njenih ideoloških in geopolitičnih ambicij, temveč zagotavlja minimalno življenje prebivalcem območja Gaze in Zahodnega brega reke Jordan. Politični prevod povedanega je, da so Islamska republika, Hamas in Hezbollah izgubili vezi, ki so jih nekoč imeli s svojimi ljudmi, in jih imajo zdaj za talce za svoje lastno "preživetje".

Islamska republika, ki je zaustavila zmago revolucionarnega gibanja Mahsa z nasilno represijo na predvečer krize nasledstva in s tem preprečila razredno in generacijsko solidarnost, si domišlja, da lahko z zapletanjem države v tuje krize in preprečevanjem normalizacije odnosov med Izraelom in Savdsko Arabijo odvrne javno mnenje od revolucije in ustvari umetno enotnost pod pretvezo tujega sovražnika, v luči tega pa lahko razvije hujskače in omogoči prehod krize nasledstva. Hamas in Hezbollah si prizadevata tudi za nadaljevanje svojega parazitskega obstoja v nadaljevanju spora med Izraelom in Palestino. Vse predobro veda, da v vodnjaku, ki ga kopljeta, ni vode za ljudi, ampak le masten in sladek kruh iz Islamske republike zanju, zato se vzdržita vsakršnega gibanja v smeri metanja kamnov na pot Abrahamovega sporazuma in ustavitve normalizacije odnosov med Savdsko Arabijo in Izraelom. Tako prebivalci Irana kot Palestine so žrtve nenasitnih ambicij voditeljev, ki namesto o gospodarskem razvoju ter blaginji in udobju državljanov razmišljajo le o lastni blaginji in zadovoljevanju svojih ambicij. Naj bo Islamska republika talec njihove zunanje politike.

Mednarodni PEN je zaključil 89. kongres: Resnica fikcije in fikcija resničnosti

Na 89. kongresu Mednarodnega PEN-a - Resnica fikcije in fikcija resničnosti - ki je potekal na spletu od 26. do 28. septembra, se je zbralo več kot 250 pisateljev in pisateljic iz več kot 90 centrov PEN-a, da bi raziskali, postavili pod vprašaj in izzvali nenehno spreminjajoče se koncepte resnice in resničnosti v današnjem svetu sredi naraščajočega vala dezinformacij, sovražnosti ter propagande.

"Danes moramo glasno spregovoriti in povzdigniti besedo mir. PEN je prostor za vzpostavljanje miru, odpravljanje ograj in spodbujanje harmonije med družbami. V času, ko se ime vojna pogosto skriva za navidezno nedolžnim izrazom "operacija", je mir potreben bolj kot kdaj koli prej, ne le v Ukrajini, Gorskem Karabahu, Palestini, Sudanu in drugih državah, temveč tudi v naših mestih, na ulicah in domovih," je dejal Burhan Sönmez, predsednik Mednarodnega PEN-a.

[POVEZAVA](#)

**Letna konferenca Mednarodnega
PEN-a, 14. september, 2023 (Zoom)**

**POROČILO S SREČANJA
MEDNARODNEGA ODBORA PISATELJI
V ZAPORU (WiPC) - 14.9.2023**

Zapisala: Monika Žagar

Monika Žagar

V uvodnem govoru je predsednica odbora Ma Thida znova izpostavila pomembnost delovanja pisateljev in novinarjev v času vojn in vsesplošne represije pod avtoritativnimi režimi.

Navezala se je na zaključke s konference WiPC v Zagrebu maja letos in poudarila, da so glede na porast nasilja v svetu še toliko važnejši solidarnost, sočutje in podpora vsem pisateljem in borcem za človekove pravice, ki se trenutno nahajajo v zaporih ali so preganjani samo zaradi izražanja svojih mnenj.

Velik del njenega poročila in kasneje tudi poročil odborov iz posameh držav je bil zaupne narave, saj bi lahko bila ogrožena življenja ljudi na terenu. Gre za zagovornike človekovih pravic po vsem svetu, za aktiviste ali pa "samo" za aktivne državljane, ki želijo izboljšati vsakodnevno življenje državljanov. Seznam držav, ki grobo kršijo državljanske pravice ostaja več ali manj isti kot tisti, o katerem smo govorili že v Zagrebu. Od Mjanmara do Hong Konga in Kube, od Ruande preko Irana in Združenih arabskih emiratov do Belorusije. Življenjske usode nekaterih pisateljev in novinarjev na ogroženih območjih so tragične, krivične, nezamisljive.

V enem od poročil so opozorili na vedno daljše lovke avtoritarnih režimov v tujini, tudi v državah zahodnih demokracij, kjer so disidenti dobili azil, a ostajajo tarče režimskih "varnostnih sil".

V nadaljevanju srečanja se je pogovor vrtel okrog podobnih tem kot že v Zagrebu in ni prinesel bistvenih novosti. Vsi smo se strinjali, da moramo Penovci intenzivirati osnovne dejavnosti borbe za ozaveščanje o človekovih pravicah, opozarjati na njihove kršitve in se več aktivirati na terenu.

Mednarodni PEN ima na voljo posodobljene materiale za aktiviranje na terenu: slikovni material, tekste, poročila, delno tudi prevode, ki jih člani lahko uporabimo. Tako Aurélia Dondo (vodja evropske in srednje-azijske regije pri Mednarodnem PEN-u) kot Karin Deutsch Karlekar (s projekta Indeks svobode pisanja in Baze podatkov o ogroženih pisateljih pri ameriškem PEN-u (America's Freedom to Write Index and Writers at Risk Database), sta napovedali, da se bo PEN aktivneje vključil v socialna omrežja in skušal doseči nove mlajše podpornike tudi preko družbenih omrežij. Nas so spodbudili k objavi člankov v medijih, organizaciji lokalnih projektov kot so predavanja, razstave, branja prevednih del v slovenščino, ter k sodelovanju na regionalni ravni. Projekte bi potem vnesli v centralni globalni Koledar.

Primerni datumi za take aktivnosti so razne obletnice (smrti, izpustitve iz zapora, odvzema prostosti), rojstni dnevi, objava literarnega dela zaprte pisateljice ali pisatelja, in seveda 15. november, dan pisateljev v zaporu.

MEDNARODNI ODBOR PISATELJEV V ZAPORU

89. letni kongres Mednarodnega PEN-a 2023

Zapisala: Milena Šmit

Letošnji kongres Mednarodnega PEN-a pod naslovom »The Truth of Fiction and the Fiction of Reality« (Resnica fikcije in fikcija resničnosti) se je odvil na spletu 26. in 28. septembra. Predsednik Burhan Sönmez je v uvodni besedi med drugim dejal: »Resnica ni enaka za vse, kakor tudi ni enak za vse občutek za čas. Čas ne mineva enako za tiste, ki so v zaporu, in one, ki so na prostosti. Za prve je čas mučenje, saj so odvisni od tistih na prostosti«. Ob tem je Sönmez omenil javno pismo, objavljeno v časniku La Stampa, v katerem je v imenu svobode izražanja pozval premierko Georgio Meloni, naj italijansko pravosodje opusti obtožbe zoper pisatelja Roberta Saviana. Sönmezovo sporočilo na tem kongresu, namenjeno miru v svetu, se je glasilo: »Dandanes moramo glasno povzdigniti besedo mir. PEN je prostor za gradnjo miru, zmanjševanje ograj in utrjevanje harmonije v družbi. V času, ko je ime vojne večkrat skrito za na videz nenevarnim izrazom »operacija«, je mir potreben bolj kot kadarkoli, a ne le v Ukrajini, Gornjem Karabahu, Palestini, Sudanu in drugod, temveč tudi v naših mestih, ulicah in domovih...« Moč besed in pripovedi, svoboda in solidarnost nas opominjajo, kako pomemben je mir.

Tudi Regula Venski, generalna sekretarka Mednarodnega PEN-a, je izpostavila nujnost dialoga za mir, uporabila je zgodovinsko primerjavo: »Westfalska mirovna pogodba iz leta 1648 je bila prva, ki je bila zasnovana na dialogu. Mir ter dialog sta bistvena za Mednarodni PEN! Višji zastavki so pomembnejši od osebnih nečimrnosti! (Higher causes are more important than personal vanities).« Izvršna direktorica Romana Cacchioli je ob predstavitvi strateškega načrta za naslednje obdobje poudarila posebni pomen človekove pravice svobode izražanja ter okrepljeno zavzemanje Mednarodnega PEN-a v drugih svetovnih mednarodnih organizacijah, kjer bo zasledoval najvišje standarde. Letem se zavezuje tudi novosprejeti PEN Berlin, v imenu katerega je govorila njegova predsednica Eva Menasse. Pisatelj Ege Dundar, ki je na letošnjih volitvah postal najmlajši član upravnega odbora Mednarodnega PEN-a doslej, (istočasno je bil izvoljen tudi zimbabvejski pisatelj Elisha July), pa je z velikim elanom predstavil delovanje in zavzemanje mladih penovcev, združenih v »Tomorrow Club«.

Zelo zanimiva je bila razprava na okrogli mizi pod naslovom »Resnica fikcije in fikcija resničnosti«, ki je bila posvečena spominu na »prazni stol« nedavno ubite ukrajinske novinarke in pisateljice Victorije Amelije, ki je dokumentirala vojne zločine. V njej so sodelovali angleški pisatelj in pravnik Philippe Sands, britanska novinarka in vojna dopisnica Christina Lamb, kašmirski pisatelj Mirza Waheed in ukrajinski pisatelj

Volodimir Jermolenko, moderirala pa jo je Olha Mukha. Sands, avtor knjige »East-West Street«, ki se je v zadnjih desetih letih premaknil od pisanja z dokumentarno vsebino na fikcijo, vztraja na tem, da tudi tovrstna literatura promovira v prvi vrsti resnico in širi zavedanje ter sproža dejanja, ko opravlja vlogo »literary advocacy«. Christina Lamb, avtorica knjige »Our Bodies Their Battlefield« (Naša telesa so njihovo bojno polje), je opozorila na občutljivo delo zbiranja pričevanj žrtev vojnega nasilja v Afganistanu in Siriji ter na njihovo in svojo frustracijo ob tem, ko objavljene zgodbe ne prinesejo nobene spremembe na bolje za žrtve, kot je bil to primer spolnega suženjstva jazidskih žensk. »Ob tem občutim sram in postajam vse bolj jezna – kot ženska, mati in novinarka – ljudje, zbudite se!“ Volodimir Jermolenko je v smislu slogana ukrajinskega PEN-a o pisanju kot potrditvi obstoja »Write to exist!« izpostavil dilemo ukrajinskih pisateljev, ali naj pišejo in dokumentirajo vojno dogajanje in zločine, torej seznanjajo svet o »človeški strani vojne« ali pa naj se angažirajo na terenu. Menil je, da bi jih morala mednarodna skupnost bolj vzpodbujati k pisanju kot obliki pričevanja, saj je jezik neposredno vezan na njihov obstoj in identiteto. Mirza Waheed je menil, da se pisatelji večkrat sprašujejo, kaj naj naredijo s podatki, ki jih dobijo. Spomnil je, da je Doris Lessing dejala: »Če tega ne bi napisala, ljudje ne bi vedeli, da se je zgodilo.« Razprava se je zaključila z ugotovitvijo, da so napisane besede kljub vsemu pomembne, »words really matter!«, kdaj pa kdaj lahko spremenijo celo dogajanje v sodnih dvoranah in številne izkušnje pisateljev z njihovimi bralci so opogumljajoče...

Na drugi okrogli mizi, kjer se je odvila razprava o tem, kaj je resnica in kaj resničnost, je moderator Salil Tripathi, znan po svoji knjigi o vojni v Bangladešu z naslovom »The Colonel who Would Not Repent« (Polkovnik, ki se ne bi kesal), za ilustracijo teme ter v premislek o njej izrekel zanimivo misel, ki mu jo je 1977 zaupal indijski pisatelj Salman Rushdie: "To establish the idea of morality, Angels and Devil become confused"... Predstavica mjanmarskega PEN-a je predstavila njihov program z imenom »Flower speech against Hate speech«, kjer na sovražni govor odgovarjajo s prijaznim govorom.

Premинуli in zaprti pisatelji, izpostavljeni na letošnjem kongresu v komemoraciji »Prazen stol«, so: Jimmy Lai (Kitajska/Hong Kong), Vitoria Amelina (Ukrajina), Paola Ugaz (Peru), Fessehaye »Joshua« Yohannes (Eritreja), Mahvash Sabet (Iran), Rahile Dawut (Kitajska/Xinjiang), dr. Mohamed Roken (UAE), Innocent Bahati (Ruanda), Dom Phillips (Brazilija), Osman Kavala (Turčija).

Na kongresu sta bili izglasovani dve pomembni in zelo aktualni resoluciji: prva nosi naslov »Resolucija o grožnjah svobodi izražanja, miru in stabilnosti v Bosni in Hercegovini, Kosovu, Črni gori in Srbiji«, druga pa »Kazensko obrekovanje in strateške tožbe (SLAPPS) proti javnemu udejstvovanju«. Predstavljata prispevek Mednarodnega PEN-a k miroljubnem reševanju konfliktov ter k uresničevanju svobode izražanja. Z odobravanjem je bila sprejeta tudi odločitev, da se bo 90. kongres Mednarodnega PEN-a odvil v Santiagu de Chile konec septembra 2024.

RESOLUCIJA O GROŽNJAH SVOBODI IZRAŽANJA, MIRU IN STABILNOSTI V BOSNI IN HERCEGOVINI, KOSOVU, ČRNI GORI IN SRBIJI

Skupščina delegatov Mednarodnega PEN-a, ki se je virtualno sestala na 89. letnem kongresu, ki je trajal od 26. do 28. septembra 2023, izraža resno zaskrbljenost zaradi naraščajočih izzivov svobodi izražanja v Bosni in Hercegovini, na Kosovu, v Črni gori in Srbiji ter groženj, ki jih ti izzivi predstavljajo za mir in stabilnost v regiji Zahodnega Balkana.

V prihajajočem poročilu Mednarodnega PEN-a o Bosni in Hercegovini, Kosovu, Črni gori in Srbiji s podrobno opisani številni pritiski, ustrahovanja in grožnje, katerih cilj je zatreti neodvisne glasove v teh državah. Pisatelji, novinarji, javno angažirani intelektualci in aktivisti civilne družbe se soočajo z različnimi izzivi, vključno s kampanjami, ki so predvsem namenjene širjenju dezinformacij in blatenju, fizičnimi grožnjami in nasiljem, ekonomsko cenzuro ter zlorabami strateških tožb proti udeležbi javnosti (Strategic Lawsuits Against Public Participation – SLAPP), katerih cilj je utišati njihovo mnenje in kritično poročanje. Prostor za alternativne glasove, zlasti za tiste, ki nasprotujejo prevladujočim, pogosto nacionalističnim, političnim pripovedim, se krči. Hkrati je v porastu sovražni govor, ne le zaradi spletnega nadlegovanja s strani trolov in botov, temveč tudi s strani politično močnih akterjev, ki ga uporabljajo za manipuliranje z javnim mnenjem. Stalna stigmatizacija neodvisnih glasov s strani političnih voditeljev ter nezmožnost preprečevanja in sankcioniranja takšnih dejanj ustvarjata ozračje vse večje tesnobe, strahu in negotovosti. Številni kritični glasovi menijo, da nimajo druge izbire, kot da se samocenzurirajo. Ta razdiralna retorika neposredno ogroža mir in stabilnost v regiji ter je še posebej nevarna v Bosni in Hercegovini, na Kosovu, v Črni gori in Srbiji – v državah, kjer so še vedno prisotne etnične napetosti.

V devetdesetih letih prejšnjega stoletja sta nacionalizem in populizem, ki sta ju spodbujala Slobodan Milošević in Socialistična stranka Srbije, razdrobila nekdanjo Jugoslavijo in povzročila eno najokrutnejših vojn v Evropi in Srednji Aziji po drugi svetovni vojni, ki je terjala več kot 130 000 življenj in razselila štiri milijone ljudi. Mednarodno kazensko sodišče za nekdanjo Jugoslavijo je več kot 24 let preiskovalo genocid in vojne zločine, vključno s hitrimi usmrčitvami civilistov, spolnim nasiljem v času spopadov in uničevanjem kulturne dediščine. Bosna in Hercegovina, Kosovo, Črna gora in Srbija še vedno niso zacelile ran tistega časa in v celoti dosegle resnice, pravice in odškodnine. Zaradi omejevanja svobode izražanja se te post-konfliktne družbe danes soočajo z novimi delitvami in morebitnimi novimi razlogi za spopade.

Skupščina delegatov Mednarodnega PEN-a poziva oblasti Bosne in Hercegovine, Kosova, Črne gore in Srbije, naj v celoti spoštujejo pravico do svobode izražanja in ustvarijo okolje, v katerem se bo lahko razvijala svobodna javna razprava. Prvi koraki v tej smeri morajo vključevati:

- Takojšnje prenehanje povečevanja vojnih zločincev, revizionistične naracije in sovražnega govora ter zanikanja vojnih zločinov in genocida.
- Javna, nedvoumna in sistematična obsodba vseh nasilnih dejanj in napadov na pisatelje, novinarje in aktiviste.
- Zagotovljena naj bo nepristranska, hitra, temeljita, neodvisnain učinkovita policijska preiskava vseh domnevnih kaznivih dejanj zoper pisatelje z odgovornostjo, da vsi vpleteni odgovarjajo za svoja dejanja. Procesu je nujno nameniti potrebna sredstva za preiskavo in pregon napadov.
- Uskladitev zakonov, politik in praks s svojimi mednarodnimi obveznostmi in zavezami na področju svobode izražanja in medijske svobode.
- Priznanje SLAPP tožb kot vse večjo grožnjo svobodi izražanja in sprejmite zakonodajo proti SLAPP.

Skupščina delegatov Mednarodnega PEN-a nadalje poziva mednarodno skupnost, naj v vseh bilateralnih in multilateralnih komunikacijah vse relevantne oblasti spomni na njihovo nacionalno in mednarodno obveznost, da spoštujejo pravico do svobode izražanja, ter jim jasno sporoči, da pritisk in nasilje nad pisatelji, novinarji in aktivisti ne bo dopuščeno.

Prevod: Ronja Gorenc Didanovič

IZJAVA O ROŽANČEVI NAGRADI ZA LETO 2023

Člani in članice Slovenskega PEN-a nasprotujemo diskriminatorni in žaljivi obravnavi Ivane Djilas, nagrajenke Rožančeve nagrade in žirije, ki ji jo je podelila. Mediji, ki delijo in poobjavljajo prispevek, v katerem so vsi elementi sovražnega govora po 297. členu Kazenskega zakonika, nosijo enako odgovornost za vsebino kot avtor. Zaključek besedila celo poziva na boj proti vsem, ki niso »čisto slovenski«, je poln nacionalistične in izključujoče ideologije, kar je seveda povsem nesprejemljivo tako z družbenega in tudi pravnega stališča.

V letu, ko bo Slovenija častna gostja Frankfurtskega knjižnega sejma, si slovenski književniki in književnice, ne glede na naše družinske korenine ali drugačne osebne lastnosti, zaslužimo spoštovanje.

Groba žalitev Rožančeve nagrajenke in žirije nagrade blati spomin na izjemnega slovenskega književnika Marjana Rožanca. Pozivamo medije, kjer smo zasledili žaljivo pisanje, naj neustrezno objavo takoj umaknejo.

Upravni odbor in predsednica Slovenskega centra PEN Tanja Tuma

Srečanje DSPA (Društva slovenskih pisateljev v Avstriji) na Obirskem

Zapisala: Lidija Golc

Vračam se do otroških dni.
Odgrinjam preprost in omamen svet domišljije.

Marjan Pungartnik, PZ Oglej, 1997.

Tudi letošnje srečanje je potekalo jeseni, tokrat 7. oktobra, v gostilni Kovač, kjer nas vsako leto gostoljubno sprejmejo v svojem prireditvenem prostoru. Lani je na odru Messnerjevega Pokrznikovega Luko interpretirala igralka Lara Vouk, letos pa je oder ostal zakrit.

V imenu DSPA sta nas pozdravila dr. Miha Vrbinc in DI Niko Kupper, v imenu SPD (Slovenskega prosvetnega društva) Valentin Polanšek pa Avgust Brumnik. Dr. Miha Vrbinc je v uvodnem nagovoru, v imenu nove predsednice, poudaril tradicionalnost obirskega srečanja in se hvaležno spomnil dolgoletne predsednice DSPA, Anite Hudl. Sporočil je, da DSPA prenavlja spletno stran in uvaja informacije o gledališki ustvarjalnosti slovenskih gledaliških skupin na Avstrijskem Koroškem. Gotovo je k tej pobudi veliko pripomoglo lansko predavanje dr. Andreja Lebna, saj je bil gledališko ustvarjalnost izčrpno in zanimivo predstavil na obirskem srečanju. Novi urednik vsakoletnega zbornika literarne ustvarjalnosti, letos že Rastje 17, je Aljaž Pestotnik, prej ga je urejal dr. Miha Vrbinc, zbornik je tik pred izidom. Slovenski spored ORF, zanj pesnik, pisatelj in tajnik našega društva, Niko Kupper, postopoma snema predstavitev pisateljev DSPA z naslovom Izpod domačega peresa. Vesela sem, da je na Obirsko pripeljal tudi svojo mamo, agilno in aktivno pesnico in skladateljico Lenčko Kupper. 1991 je bil Avgust Brumnik prvič izvoljen za predsednika Slovenske prosvetne zveze. To funkcijo je prevzel od Tomaža Ogrisa, pred njim pa je bil predsednik Valentin Polanšek, Brumnikov učitelj in kulturni vzor. Avgust Brumnik nam je predstavil sveži prevod Polanškovega romana Bratovska ljubezen v nemščino, tako da je morala Polanškova hči, draga Marta Polanšek, popoldne na predstavitev prevoda Bratovske jeseni Forum Zarja v Železno Kaplo. Podarila pa nam je zgoščenko Obirskega ženskega okteta. Na poslušanje!

Naslov letošnjega srečanja je bil Popotovanje po domišljijjskih poteh pravljic in njihova vloga v svetu literature. Predavatelja sta se posvetila naslovni temi, oba pa delujeta na veliko področjih.

Peter Svetina, pisatelj, pesnik, prevajalec in univerzitetni predavatelj, je najprej predstavil svoje izkušnje s pripovedovanjem pravljic na fakulteti, bolnim otrokom, prek Zooma, po telefonu in v živo. Poudaril je moč zgodbe, dialošкости in izmišljevanja. Ko ustvarja, si včasih privoščiti umik; ustvarja asociativno (princip snežne kepe), včasih izhaja iz predmeta, včasih iz posamezne besede; pravi, da ustvarja v posebnem, »razgrajaskem« stanju. Zaveda se, da vsaka oseba isto stvar ob istem času vidi drugače, zato se, če je le mogoče, s poslušalci in bralci rad pogovarja. K napisanemu se ne vrača, saj bi za popravljanje potreboval preveč energije: ko enkrat napiše, pregleda in da iz rok.

Marjan Pungartnik je pisatelj, urednik, učitelj kreativnega pisanja in organizator literarnih prireditvev. Za pisanje in poslušanje pravljic, pravi avtor, sta pomembni odprtost in neločevanje bralcev oziroma poslušalcev na otroke in odrasle. Včasih so na Pohorju, od koder izhaja, pripovedovali pravljice, da bi strašili otroke, opozorili na hišno ime, da bi povezovali družino in skupnost, skrbeli za nemočnega posameznika. Avtor je hvaležen svojemu mentorju Tinetu Varlu. Interpretiral nam je razlagalno (aitiološko) pripovedko o Kandutu iz zbirke Razbojnik Kandut in druge pohorske povesti. V drugem delu nastopa nam je predstavil organizacijo literarnih maratonov, literarnih večerov in založniško delo. Opozoril je na nujnost solidarnosti med literati. Za pogovor o Locutiv, spletni literarni reviji, je žal zmanjkalo časa.

Srbel me je jezik: Niko Kupper bi prav tako lahko povedal, kako ustvarja svoje aktualne in napete pravljice. In kako žive so njegove interpretacije! Tudi to kdaj drugič. Bernarda Volavšek Kurasch, Marica Portsč in Dragana Laketić so nam predstavile projekt Slovenske študijske knjižnice v Celovcu: Beri z Mišo. Sestavilo ga je dvanajst strokovnjakov z različnih področij, namenjen je spodbujanju in razvijanju dvojezičnega družinskega branja, in seveda branja v šoli, otrok od tretjega do desetega leta. Knjižnica naredi izbor knjig za tri stopnje, otroci izbirajo med knjigami, objavljenimi na spletni strani knjižnice. Prva stopnja obsega knjižice na besedni ravni, pomembne so ilustracije teh knjižic, tudi oblikovanje in velike tiskane črke. Druga stopnja obsega kratka besedila, besede in strukture se ponavljajo, da omogočajo tekočnosti branja. Priljubljeni so tudi kvizi. Na tretji stopnji je več besedila, ilustracije niso tako v ospredju. Ogledamo si lahko spletno stran www.megamisa.at.

Dragana Laketić nam je predstavila pripravo na pravljisko uro in predlagala nekaj odličnih slikanic, primernih za literarno branje, interpretacijo in pogovore. Peter Svetina, Krušno mesto; Sarah Ward, il., Hvaležnost (kartonka); Davide Cali, Prodajalecsreče, José Jorge Letria in André Letria, Vojna; Adam Ciccio, Oranžno ogrinjalo; Jorge Bucay, Priklenjeni slon. Interpretativno nam je prebrala Prodajalca sreče. Gospod Golob prodaja srečo v pločevinkah. Čeprav je povpraševanje veliko, se na koncu izkaže ... preberite. Pravljice za male in velike otroke. In kot sta nas spomnila današnja predavatelja: ne le za otroke.

DRUŠTVO DSPA SKOZI ČAS

Spoštovanega Nika Kuppra sem prosila, da mi podrobneje predstavi nastanek DSPA. Hvala za odgovor, ki ga tule objavljamo.

Društvo slovenskih pisateljev, prevajalcev in publicistov v Avstriji (DSPPPA) je bilo ustanovljeno na prvem občnem zboru 27. 7. 1974. Prihodnje leto bomo obhajali 50-letnico.

Sopobudnik in prvi predsednik je bil učitelj in dolgoletni vodja ljudske šole na Obirskem, pisatelj in kulturni delavec Valentin Polanšek, ki je poskrbel za povezovanje avtorjev preko koroških meja, organiziral kar nekaj literarnih branj doma na Koroškem, Tržaškem in v Sloveniji. Najpomembnejša pobuda pa so bila vsekakor pisateljska srečanja na Obirskem, s katerimi so začeli leta 1979 in na katerih so se srečavali besedni ustvarjalci iz celotnega slovenskega kulturnega prostora. In tako je še danes.

Za Valentinom Polanškom je predsedstvo prevzel prof. Janko Messner, sledila sta mu Herman Germ (1992–2001) in prof. dr. Jozej Strutz (2001–2006).

Od leta 2006 do svoje prerane smrti oktobra leta 2012 pa je za nov zagon poskrbela kot predsednica društva pisateljica Anita Hudl, ki je bila od ustanovitve dalje dvajset let namestnica tajnika, nato pa trinajst let tajnica tega društva. Kot predsednica je leta 2007 spodbudila društveno literarno kritično revijo Rastje, v kateri se enkrat letno lahko predstavljajo slovenski besedni ustvarjalci iz Avstrije in Slovenije. Leta 2009 je ponovno oživila tradicionalna pisateljska srečanja na Obirskem, ki potekajo spet redno, vedno zadnji konec tedna v septembru.

Ob začetku drugega mandata njenega predsednikovanja leta 2011 pa so poenostavili društveno ime: DSPPPA (Društvo slovenskih pisateljev, prevajalcev in publicistov v Avstriji) je postalo Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji. Po smrti Anite Hudl je od leta 2013 mesto predsednika za dva mandata prevzel avtor otroških knjig in novinar DI Niko Kupper. Od leta 2021 je predsednica pisateljica in pevka Amina Majetić.

Levo: Peter Svetina in Dragana Laketić

Desno: Miha Vrbinc, Lenčka Kupper in Niko Kupper

SAŠA PAVČEK

PRABABICAM (Iz pesniške zbirke Zastali čas, ZMK 2021)

Šla sem v gozd po pesem
tolažbe,
nisem je zaslišala.
Listje je škrepetal pod mojimi stopali,
kot bi drobila kosti prednikov.
Hrski so se zvijali pod podplati, pradedje ječali.
Prababice pa so razumele,
rekle, poj za nas!
Šumi kot gozd, pokaj kot veja,
vzbrsti kot popek, bodi naš glas!
Ne maščuj nas, samo povej,
koliko veder vode smo znosile,
koliko krav pomolzle,
koliko otrok povile,
koliko politih prtov oprale,
koliko njiv prekopale,
koliko ajde posejale,
koliko kruha zamesile
in kaj dobile v zahvalo.
Ena bežen poljub, druga ukaz,
ena pretesen objem, druga klofuto,
nobena odrešitve od veder, prtov, njiv in loncev ...

Nobena ni odšla brez vere, da je storila vse
za življenje, ki mora v rast.

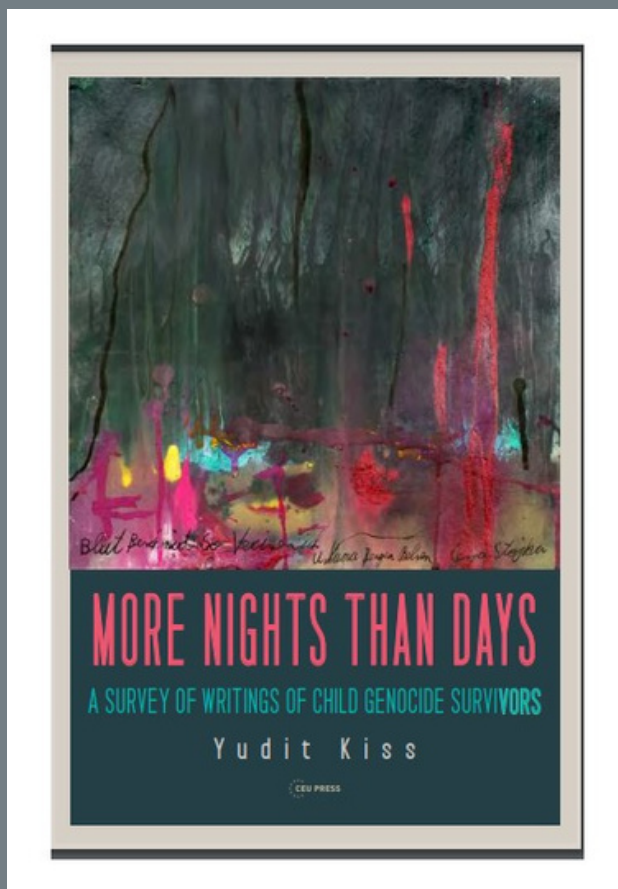
Žalostnih oči so odhajale v gozdove,
prosile drevesa, trave in ptice za moč,
rotile nebo, verjele, da bo nekoč,
nekoč davno, iz listja in trav
zašumelo, da bodo popokale verige,
da bo zapela izpod mahu nežna piščal,
da se bo rod, lačen ljubezni, napojil,
da bo ... Da bo nekoč

Hodim po pomladnem gozdu,
suho vejevje še vedno kriči,
po svežih listih solze polzijo ...
Udarce, poljube, pokopane otroke in iluzije
še vedno skrivajo debela dreves.

Foto: Peter Uhan

Saša Pavček je dramska in filmska igralka, prvakinja SNG Drama Ljubljana, literarna ustvarjalka, do nedavnega tudi profesorica na AGRFT, kjer je leta 1983 diplomirala. V letih 1986/87 se je izobraževala in igrala v Parizu. Od leta 2017 do 2019 predsednica Združenja dramskih umetnikov Slovenije in pobudnica ustanovitve Sklada Jerneja Šugmana. Literarna dela: Na odru zvečer (2005), pesniški zbirki Obleci me v poljub (2010), Zastali čas (2021), Živi ogenj gledališča (2022). Dramatika: Čisti vrelec ljubezni, Al en al dva, Pod snegom, vse igre so bile uprizorjene doma in v tujini (London, Beograd, Herceg Novi, Prijedor, Trst). Poezija in proza sta prevedeni v tuje jezike in izdani v Avstriji, Argentini, Makedoniji in BiH. Dela za mladino: Zakaj je polje jezero, Rumi in kapitan, Miška ima roza očala. Odigrala je več kot 200 gledaliških, filmskih in televizijskih vlog. Za svoje igralsko in literarno delo je prejela 30 nagrad in nominacij, med njimi nagrado Prešernovega sklada (2000), vesno (2011), Boršnikov prstan (2017), Župančičevo nagrado (2022). Posveča se tudi humanitarni dejavnosti.

CEU Press

Yudit Kiss

More nights than days

Pri založbi CEU Press je izšla knjiga Več noči kot dni avtorice Yudit Kiss. Knjiga predstavlja izkušnje otrok, ki so preživeli holokavst ter genocid v Kambodži, Ruandi in Bosni, skozi njihove literarne zapise. Pisateljica pravi: "To je bil dolg in boleč projekt. Počutila sem se, kot da sem rudar zlata, ki se mora spustiti v peklenske globine, da bi izvelkel drobne koščke zlata. Ti drobci so človečnost, lepota in upanje, ki jih ta knjiga skriva vsemu navkljub."

Knjiga je del odprto dostopnih publikacij CEU, zato si jo lahko ogledate na spletu.

[VEČ](#)

Milan Jazbec
DIPLOMATI V NOVIH OBLAČILIH

Založba knjig Kulturni center Maribor, zbirka Frontier 261

Zbirka črtic *Diplomati v novih oblačilih* je izvirno literarno delo, ne samo v slovenskem prostoru. Kot ugotavljata pisca spremnih besed Tone Partljič in veleposlanik Jožef Kunič, takšnih del praktično ni. Avtor v svojih kratkih zgodbah, ki jih je podnaslovil kot *Diplomatske kronike*, s svojim stilom sledi toku misli. Protagonistov je malo, njihovi dialogi so redkobesedni, toliko več pa govorijo prispodobne, razmišljanja in namigi, kot je tudi praksa v diplomaciji. Tako nam zelo nazorno priča o tem, kaj diplomacija – izza prislovičnega blišča – v resnici tudi je. V njegovih črticah je malo razgibanega dogajanja, a se kljub temu veliko dogaja.

To dogajanje se giblje v širokem razponu, od predsedniških soban in ministrskih kabinetov ter sprejemov do povsem neobičajnega, kot je npr. pogovor dveh otrok na plaži o tem, kaj je to diplomacija. Slednje je lahko razložiti doktorskim študentom ali pripravnikom v zunanjem ministrstvu, otrokom pa vsekakor malo težje.

Zgodbe dihaajo sproščeno, v njih je polno premisleka in premišljevanj, radosti in smeha, spletk in frustracij, diplomati pa se nam skozi to kažejo kot običajni ljudje, s svojimi vrlinami in hibami. Imajo svoje simpatije, znajo ljubiti, a tudi rovariti drug proti drugemu, da bi lažje dosegli svoj cilj in izpolnili svojo ambicijo. Vse to je še vedno zavito v precejšnjo tančico in skrivnostnost.

Tednik PEN, glasilo Slovenskega centra PEN, št. 14/2023

Izdal: Slovenski center PEN, Tomšičeva 12, 1000 Ljubljana
Zanj: Predsednica Tanja Tuma

Uredništvo

Odgovorna urednica: Tanja Tuma

Glavna urednica: Maja Ferjančič

Lektura: Maja Blažič

Oblikovanje: Maja Ferjančič

Leto izdaje: oktober 2023

Kraj: Ljubljana

ISSN 2784-7586

Tednik je vpisan v razvid medijev
pod zaporedno številko 2525.

Publikacija Tednik PEN je brezplačna.

POVEZAVA

<https://www.penslovenia-zdruzenje.si/tednik>

Naslovna fotografija: Mélody P